

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 50.

Lýsingaprisur fyri peltireglur: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prisinum.

Leygardagin 16. desember 1939.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

13. árg.

Støðurnar hjá sambands- monnum, sjálvstýrismonnum og vinnuflokksmonnum.

Inntøkurnar, skattur og tollur

og

havna- og vegamálið og allur finansorðningurin.

Vegagerðin, at bota um okkara havna- og lendingaviðurskipti hevur verið — og er ikki í minni muni — ein brennandi spurningur hjá okkum Føroyingum. Fáur her á landi kundi hugsa sær hetta landsbotandi arbeiði stæðgað, nú valla er komið á hálva leið.

Tað var tí eyðvitað, at tá ið menn fóru undir ein nýggjan finansplán, mátti vega- og havnaspurningurin takast við. Tað kravdi fólk okkara!

Kommunurnar eru at kalla á húsangangi yvirhøvur — tær eru rendar fastar vegna peningatrot í hesum krepplidum.

Eingin samfelagsstarvandi maður ella kvinna, ið kennir kommununnar viðurskipti, kann hugsa sær at halda fram í hesum óforinum, uttan ein umskipan av kommunanna figgjarviðurskiptum fæst í lag.

Ein sanering, ein umlegging av kommunanna figgjarligu viðurskiptum mátti tí verða ein høvudstátturinn í figgjarorðningini.

Sjúkrahús- og sjúkrakassaviðurskiptini vóru eisini við at brenna saman. Seljararnir til sjúkrabúsunum áttu í hundraðtúsund hjá sjúkrabúsunum, hesi aftur líka nógv hjá sjúkrakassum og kommunum, sjúkrakassarnir stóran pening hjá kommununum, og tær fleiri ára álikningar útstandandi. — Skuld, skuld og aftur skuld!

At fáa hesi skuldaviðurskipti út av verðini og gera sjúkra-

húsum og sjúkrakassum tað møguligt, at virka var eitt mál, ið ikki kundt latast liggandi. Tað mátti loysast.

Fleiri tálur eru enn at nevna, ið máttu takast við í eini heilt umleggingandi finansskipan. Social mál sum invalitarenta o. s. fr.

Men ein tilfíkur heilt neyðturvulig finansorðningur kravdi pening.

Tað skal sigast, at ministerið var vælviljað, gekk longur enn nakar Føroyingur hevði droymt um. Tað skylda vit danska rikisstýrinum tokk fyrri. Men rikistýrisins rúmliga tiltak forútselti, at lótingið tók ein partin av finansorðningini uppá seg. Fyri at tingið kundi gera tað, mátti tað fáa fleiri inntøkur.

Sjálvstýrið skjeyt uppá:

- 1) hækkan av tí vanliga skattinum,
- 2) toll á kaffi, te og sukur.

Hesi uppskot hildu konir menn seg prógva at koma at geva tinginum hin tørvandi pening at taka sín part av finansorðningini.

Sambandið vildi ganga við til

- 1) at hækka tann vanliga skattin, tollin og lótings-skattin, men tað segði seg
- 2) ikki at vilja ganga við til te-, kaffi- og sukur tollin, men tað visti kortini onga aðra inntøku til tingið í staðin.

Tá ið punkt 1 ikki gav tinginum nóg nógvan pening til

at kunna klára eykaútreiðslurnar við finansorðningini, vildi, um sambandsmenn vunn, heila finansorðningin dottlið niður fyrri, inn til yst varð á ein annan útgveg.

Sambandsmenn seltn so stalt hervið finansorðningina uppá spæl. T. v. s., at teir risikeraðu, at

- 1) kommunurnar komu at liggja í sama ófori og ikki sum ætlað fáa sínar byrðir minkaðar við 400.000 árliga, ikki fáa sanerað síni skuldarviðurskipti o. s. fr.
- 2) vega- og havnamálið kom at stæða fyrri eina langa tíð.
- 3) sjúkra- og hospitalsviðurskiptini komu framvegis at liggja í einum drepani ófori.
- 4) invalitarentumálið framvegis kom at vera óloyst.

Javnaðarmenn vildu heldur ikki hava toll uppá kaffi, te og sukur. Men teir vildu sjálvandi hava íggjognumfórt finansorðningina. Tað, at verunliga vilja hetta, var jú tað sama sum at noyðast at ganga við til at veita tinginum tann fyrri íggjognumfóring av tí so hart tørvandi neyðturvuliga pening.

Javnaðarmenn gingu tí saman við hinum flokkunum

- 1) at hækka tann vanliga beinleiðis og óbeinleiðis skattin. Og tá ið teir ikki vildu fylgja sjálvstýrismonnum at leggja kaffi, te og sukur, settu teir istaðin fyrri henda toll uppskot um
- 2) stórri skatt á tær stóru inntøkurnar og ein formúguskatt eins og menn hava í øðrum siviliseraðum londum.

Men hvørki sambandið ella sjálvstýrið — ikki at tala um vinnuflokkinn — vildi greiða atkvøðu fyrri hesum stórmannaskatti. Javnaðarmenn komu at standa einsamallir.

Høvdu hinir flokkarnir fylgt javnaðarmonnum í hesum uppskotum, nóttust vit ikki í dag at haft kaffi-, te- og sukur tollin, tí javnaðarmanna uppskot um eykaðan stórmannaskat var nóg stórt uppiskoyti til statsins stóru peningarindan fyrri at klára finansorðningina.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGSVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Kunngerð.

Valstýrið í Havn ger kunnugt, at lótingsval verður í Havnar valdømi týsdagin tann 30. januar 1940 í tingstovuni í Havn.

Stemmað verður í tíðini frá kl. 10 f. p. til kl. 1 s. p. og aftur frá kl. 3 til kl. 8, men verður tá givið uppat, so skjótt sum stæðgur er komin í.

Í valdøminum verða hesi pláss roknað at vera meira enn 2 km. frá valstaðnum (tingstovuni):

Argir, Hoydalar, Hoyvík, Hvítanes, Norðadalur og Sund.

Havn tann 4. december 1939.

Fyri valstýrið

H. O. Hansen.

Eftiri stóð so nú annaðhvørt at lata finansorðningina við havna- og vegamálum, sanering av kommunum, invalitarentu o. s. fr. falla ella at taka hin litla tollin á kaffi, te og sukur.

At fella finansorðningina kundi ikki forsvarast, særliga tá ið landið lá soleiðis, at sjálvt um vit tóku kaffi-, te- og sukur tollin — av tí at staturin tók ta stóru byrðina — vildi hin samlaði beinleiðis og óbeinleiðis skatturin eftir finansorðningini verða um 200.000 minni, enn vit frammanundan bóru í beinleiðis og óbeinleiðis skatti.

Meirlutin av javnaðmonnum og nakrir sambandsmenn stemmaðu so fyrri sjálvstýrisins kaffi-, te- og sukur tolli. Vit ívast ikki í, at sambandsmenninir stemmaðu eftir flokksviðtøku; tí eingin andsvarligur politiskur flokkur kundi taka andsvárið fyrri at fella finansorðningina við so gleggumgrípandi umskipan og so stórarí økonomiskari hjálpi til okkara litla samfelag.

Men so satt sum hetta er rætt, so hevur sambandið, tá ið tað ikki stemmaði fyrri stórmannaskattinum, við kældum blóði tiklið kaffi-, te- og sukur tollin og eirt stórmanninum. Tað var ikki petti betri enn sjálvstýrið í hesum føri.

At so er, prógvar sambandsins stæðu til javnaðarmanna uppskot í ár um hægri skatt á tær stóru inntøkurnar, formúguskatt og grundvirkisøkingskatt til avloysan av kaffi-, te- og sukur tollinum.

Hetta vilja vit greiða gjøllari frá seinni.

Havnar arbeidsmannafelag

hevur ársaðalfund í Avhaldsbúsinum tann 20. december í ár kl. 8 s. p.

Dagsskrá:

- 1) Eftir lógin.
- 2) Broylan av paragraf 4, 5 og 15 í lógin.
- 3) Ymist.

Nevndin.